

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۶	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی

درآمد

لایحه «موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی» بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳/۶/۱۳۹۲ هیئت وزیران به تصویب رسید و طی نامه‌ی شماره ۴۹۳۶۲/۱۲۴۴۳۶ مورخ ۱۳۹۲/۷/۹ برای انجام تشریفات قانونی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: با توجه به اهمیت سرمایه‌گذاری در به‌کارگیری منابع و امکانات بالقوه اقتصادی و نظر به ضرورت تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های اتباع دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی و به منظور ایجاد و حفظ شرایط مساعد برای سرمایه‌گذاری‌های یادشده در جهت ارتقاء و تحکیم همکاری‌های اقتصادی و تأمین منافع هر دو دولت، این لایحه برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

لایحه‌ی مزبور برای رسیدگی به صورت یک شوری در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۱۱ به کمیسیون اقتصادی به عنوان کمیسیون اصلی ارسال شد که کمیسیون مزبور در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۹/۳ با الحاق یک تبصره به ماده واحده آن را به تصویب رساند و گزارش خود را به مجلس ارائه کرد. این لایحه در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ در صحن علنی مجلس مطرح و با اصلاحاتی به تصویب نمایندگان مجلس رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۳۸۲/۱۷۸۵۶ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۱۰ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۳/۳/۱۸

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۳/۳/۲۸

ماده واحده- موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی مشتمل بر یک مقدمه و شانزده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای مواد (۱۳) و (۱۴) این موافقتنامه الزامی است.

موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی

مقدمه

...

ماده ۱- تعاریف

...

ماده ۱۳- حل و فصل اختلافات میان یک طرف متعاقد و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و یک یا چند سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری بروز کند، طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره و به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا به دیگری به توافق برسند، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاه‌های صالح طرف متعاقد سرمایه‌پذیر مطرح یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به یک هیئت داوری سه نفره به شرح

مندرج در بند (۵) زیر ارجاع کند.

۳- ...

۵- طرف متعاهد سرمایه‌پذیر یا سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف متعاهد دیگر هر کدام که بخواهند اختلافی را به داوری ارجاع کنند، باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری داور منتخب خود را معرفی نمایند. طرف دیگر باید ظرف شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه مذکور نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین کنند. چنانچه هر یک از طرف‌ها ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکنند و یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرف‌ها می‌تواند از دبیرکل دیوان دائمی داوری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت، سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرف‌های متعاهد روابط سیاسی دارد.

...

دیدگاه مغایرت

طبق بند (۲) ماده (۱۳) این مصوبه، در صورت اختلاف سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاه‌های صالح طرف متعاهد سرمایه‌پذیر مطرح یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به یک هیئت داوری سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) ارجاع کند. بر این اساس، با توجه به اینکه دادگاه‌های کشور برون‌دی، شرعی نیست و احکام این دادگاه‌ها هم مطابق با شرع مقدس اسلام نیست، دادگاه‌های آنان در مورد اتباع ایرانی به‌ویژه مسلمانان، صالح به رسیدگی نیستند. از این رو، تجویز رجوع به دادگاه‌های کشور برون‌دی در این ماده، که تلویحاً ناظر بر پذیرش صلاحیت رسیدگی و احکام این دادگاه‌ها است، مغایر با موازین شرع است.

دیدگاه عدم مغایرت

با توجه به واژه‌ی «می‌تواند» در بند (۲) ماده (۱۳) این مصوبه، اتباع ایرانی موضوع این ماده در صورت اختلاف با طرف دیگر، ملزم به مراجعه به دادگاه‌های کشور

بروندی نشده‌اند، بلکه می‌توانند طبق همین مصوبه، حل اختلاف خود را از طریق داوری به سرانجام برسانند. بنابراین، از آنجا که این ماده در مقام الزام اتباع ایرانی به طرح اختلاف و مراجعه به دادگاه‌های کشور برون‌دی نیست، مغایرتی با موازین شرع ندارد. ضمن اینکه این مصوبه در صدد اعطای صلاحیت به دادگاه‌های برون‌دی و اعتباربخشی به احکام این دادگاه‌ها هم نیست، بلکه توافقی دوطرفه و متقابل برای حل اختلاف میان سرمایه‌گذاران دو طرف است.

نظر شورای نگهبان

مصوبه‌ی مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مجلس در خصوص لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری برون‌دی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۱۰ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.